

Siber Stalklama Ölçeği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Lokman KOÇAK¹, Mustafa ÖZGÖL² ve Mustafa DEMİR³

Öz

Bu araştırmada, Siber Stalklama Ölçeği'nin Türk kültüründeki geçerlik ve güvenirliliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma grubu, yaş aralığı 19-47 arasında değişen 162 kadın ve 103 erkek olmak üzere toplamda 265 yetişkinden oluşmaktadır. Geçerlik işlemleri kapsamında açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulamalı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. AFA sonucunda modeli %37.65 oranında açıklayan tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. DFA sonucunda ise modelin veri ile uyumunun iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir ($X^2/sd= 1.63$, CFI= .95, GFI= .93, AGFI= .89, RMSEA= .06, SRMR= .05). Güvenirlik için Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları AFA ve DFA örneklemleri için sırasıyla .81 ve .83, iki yarı test güvenirliliği ise .77 ve .76 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu bulgular, ölçeğin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Siber Stalklama, Geçerlik, Güvenirlik

Adaptation of Cyberstalking Scale to Turkish Culture: Validity and Reliability Study

Abstract

The aim of the study is to investigate the validity and reliability of the Cyberstalking Scale in Turkish culture. The research group consisted of a total of 265 adult individuals, 162 females and 103 males, with an age range of 19-47 years. Exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA) were used for the validity of the scale. As a result of EFA, a single-factor structure explaining the model by 37.65% was obtained. As a result of CFA, it was determined that the model had a good fit with the data ($X^2/sd= 1.63$, CFI= .95, GFI= .93, AGFI= .89, RMSEA= .06, SRMR= .05). For reliability, Cronbach's alpha internal consistency coefficients were calculated as .81 and .83 for EFA and CFA samples, respectively, and the two-half test reliability was calculated as .77 and .76. These findings indicate that the scale is a valid and reliable measurement tool in Turkish culture..

Key Words: Cyberstalking, Validity, Reliability

Atıf İçin / Please Cite As:

Koçak, L., Özgöl, M. ve Demir, M. (2023). Siber Stalklama Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(ÖS), 256-263. doi:10.33206/mjss.1344604

Geliş Tarihi / Received Date: 17.08.2023

Kabul Tarihi / Accepted Date: 16.10.2023

¹ Dr. Öğr. Üyesi - Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, lokmankocak@bayburt.edu.tr,

 ORCID: 0000-0002-5247-0974

² Dr. - Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mustafa.ozgol@gmail.com,

 ORCID: 0000-0002-9493-3455

³ Doç. Dr. - Bayburt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, mustafademir82@hotmail.com,

 ORCID: 0000-0002-0159-8986

Giriş

Sosyal medya kullanımı son yıllarda hızla yaygınlaşmış ve günlük yaşamın vazgeçilemez parçalarından biri haline gelmiştir. Mahremiyet, stel büyüme ve güvenlik açısından birçok risk barındırmasına rağmen (Silva Santos, Pimentel ve Mariano, 2021) sosyal medya platformlarına olan rağbetin gün geçtikçe arttığı kaçınılmaz bir gerçektir. Nitekim Nisan 2023 itibariyle dünya genelinde 5.18 milyar insanın internet kullanıcısı olduğu ve 4.8 milyar insanın da sosyal medya kullandığı raporlanmıştır (Statista, 2023). Aynı raporda Facebook (2.96 milyar), Instagram (2.35 milyar), YouTube (2,2 milyar) ve TikTok (840 milyon) gibi küresel sosyal medya platformlarına yoğun ilgi olduğu vurgulanmaktadır. İletişim başlatma-sürdürme, araştırma yapma, sosyal etkinlik planlama ve eğlence gibi birçok gerekçe ile kullanılabilen sosyal medya (Başoğlu ve Yanar, 2017), insanlara evrimii ortamlarda romantik ilişki arama ya da var olan ilişkiyi sürdürme olanakları da tanınmaktadır (Spitzberg ve Cupach, 2007). Sosyal medya paylaşımlarında konum bildirme ve etiketleme gibi işlevler sayesinde bir kişinin nereye hangi sıklıkla gittiği bilgisine ulaşılmakta ve kullanıcıların birbirini takip etmesi kolaylaşmaktadır. Geleneksel takibe benzer Şekilde evrimii ortamlarda yapılan takipler; kişiyi kontrol etmek, manipüle etmek ve zorlamak, sık sık gözlemlemek ve ısrarla iletişim halinde olmak gibi olumsuz eylemlere neden olmaktadır (Smoker ve March, 2017). Bu durum, alanyazında “cyberstalking” olarak adlandırılmaktadır. Kavramın tam bir Türkçe karşılığı bulunmamakla birlikte bazı kaynaklarda “ısrarlı takip” olarak ifade edildiği görülmektedir. Ancak kavramın daha net anlaşılması adına çoğunlukla “stalklama” Şeklinde kullanıldığı belirtilmektedir (okol, 2020; şenses ve Aydoğdu-Karaaslan, 2022). Bu doğrultuda, güncel çalışmada da kavram siber stalklama olarak ifade edilecektir. Siber stalklama; çeşitli elektronik erişim ve iletişim araçlarını kullanarak bir başkasını takip etmek ve davranışlarının izini sürmek olarak tanımlanmaktadır (Storey, Hart, Meloy ve Reavis, 2009). Siber stalklamanın ana bileşenleri; mağdur hakkında bilgi toplamak için sosyal ağları ve diğer evrimii ortamları kullanmak, sık sık istenmeyen mesajlar göndermek, elektronik sabotaj (virüs göndermek ya da hesapları hacklemek) yapmak, başka biri gibi davranmak ve yanlış bilgi göndermek olarak ifade edilmektedir (Sheridan ve Grant, 2007).

Geleneksel ısrarlı takip erkeklerde daha fazla temsil edilse de; siber takibin kadınlar arasında daha yaygın olduğu belirtilmektedir (March, Litten, Sullivan ve Warde, 2020; Smoker ve March, 2017). Bu durumun nedeni, kadınların siber stalklama gibi gizli takip davranışlarında bulunma olasılığının daha yüksek olması ile açıklanmaktadır (Berry ve Bainbridge, 2017; Smoker ve March, 2017). Diğer takip senaryolarıyla karşılaştırıldığında, siber stalklama mağdurlarının yakın partner olma olasılığının daha yüksek olduğu bildirilmektedir (Cavezza ve McEwan, 2014). Failin, mağdur hakkında daha fazla kaynağa ve özgürlüğe sahip olması, siber takip davranışlarını artıran sebepler olarak ifade edilmektedir (Smoker ve March, 2017; Spitzberg ve Cupach, 2007). Son olarak, siber stalklamanın genç yetişkinler arasında daha yaygın olduğu vurgulanmaktadır (Brady, Nobles ve Bouffard, 2017).

Siber stalklama ile ilgili araştırmalar incelendiğinde, çoğunlukla cinsiyet değişkeninin ele alındığı ve kadınların erkeklere oranla daha fazla siber stalklama eğiliminde olduğu görülmektedir (Smoker ve March, 2017; March vd., 2020). Bazı araştırmalarda ise, ısrarlı takip davranışlarının sıklığının cinsiyetler arasında eşit olduğu bulgularına ulaşılmıştır (Shorey, Cornelius ve Strauss, 2015). Kişilik zellikleri ile yapılan çalışmalarda, karanlık dörtlünün (makyavelizm, narsisizm, psikopati ve sadizm) siber stalklamanın önemli yordayıcısı olduğu belirlenmiştir (March vd., 2020; Smoker ve March, 2017). Silva Santos vd. (2021)'nin araştırmasında ise sosyal medya kullanımı ve gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ile siber stalklama arasında anlamlı ilişki olduğu ve bu iki değişkenin siber stalklamayı yordadığı tespit edilmiştir.

Alanyazın incelendiğinde, stalklama ile ilgili olarak çoğunlukla geleneksel açık takip davranışının ele alındığı görülmektedir (Duntley ve Buss, 2012). Ancak teknolojinin gelişmesi ve evrimii iletişim olanaklarının artmasıyla, siber stalklama eğilimlerinin de artış göstereceği düşünülmektedir. Mağdur hakkında bilgi sahibi olmak, sürekli iletişim kurmak ve kişisel bilgilerine erişmek gibi motivasyonlar, siber stalklama olasılığını daha da artırmaktadır (Sheridan ve Grant, 2007). Siber stalklama, antisosyal doğası gereği, coğrafi yakınlık kısıtlaması olmaksızın mağduru manipüle etme, zorlama, kontrol etme ve taciz etme kabiliyetini artırmaktadır (Sheridan ve Grant, 2007; Tokunaga, 2016). Bununla birlikte, bu davranışın gizli Şekilde yapılması birçok failin tanınmaması ve bildirilmemesine neden olmaktadır (Fisher, Coker, Garcia, Williams, Clear vd., 2014; Sheridan ve Grant, 2007). Siber stalklamaya maruz kalan kişilerde depresyon ve kaygı, uyku ve yeme düzenlerinde değişiklikler ve önemli olumsuz psikolojik, sosyal ve fiziksel sonuçlar yaşandığı bildirilmektedir (Haron ve Yusof, 2010; March vd., 2020). Ayrıca siber stalklama mağdurlarının travma sonrası stres bozukluğu yaşama olasılığının da yüksek olduğu belirtilmektedir (Short, Guppy, Hart ve Barnes, 2015). Bu doğrultuda siber stalklama kavramının detaylı Şekilde ele alınması, bu kavrama dikkat çekilmesi ve bu konuda farkındalık kazanılması bir ihtiyaç olarak değerlendirilebilir.

Alanyazında siber stalklama kavramını inceleyen ölçme araçları bulunmaktadır. Kircaburun, Jonason ve Griffiths (2018), sosyal medyanın sorunlu kullanımı başlığı altında, siber stalklama kavramını incelemiş; Smoker ve March (2017) mevcut bir romantik partnerle ilgili davranışları ele alarak siber stalklama ölçeğini geliştirmiştir. Silva Santos vd. (2021) ise siber stalklama kavramını daha geniş bir perspektifte ele alarak yakın partner ya da herhangi bir çevrimiçi ağ ile sınırlandırmadan ölçek geliştirme çalışmasını gerçekleştirmiştir. Bu nedenle güncel araştırmada, Silva Santos vd. (2021) tarafından geliştirilen veri toplama aracının Türk kültürüne uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik analizlerinin yapılması amaçlanmaktadır.

Yöntem

Araştırma bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Silva Santos vd. (2021) tarafından geliştirilen Siber Stalklama Ölçeği'nin orijinal dili İngilizcedir. Uyarlama sürecine başlamadan önce uyarlama çalışmaları için ölçeği geliştiren yazarlardan izin alınmıştır. Sonrasında özgün ölçek, üç farklı alan uzmanı tarafından Türkçeye çevrilmiştir. Son olarak, ölçeğin özgün ve Türkçe formu ölçme-değerlendirme uzmanı ve alan uzmanı tarafından incelenmiş ve görüş ve öneriler doğrultusunda ölçeğe son şekli verilmiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında yetişkin bireylerin siber stalklama ilgili durumlarını ortaya koyabilecek Likert tipinde bir ölçeği uyarlama aşamaları takip edilmiş ve uyarlama çalışması geçerlik ve güvenirlik analizleri ile gerçekleştirilmiştir.

Evren - Örneklem

Çalışma grubu, uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Rastgele olmayan örnekleme metotları arasında yer alan uygun örnekleme yöntemi, kazara ya da kolayda örnekleme olarak da bilinmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Uygun örnekleme, örneklem seçiminin zor olduğu durumlarda (Fraenkel, Wallen ve Hyun 2015), araştırmacıların kolay ulaşılabilir ya da gönüllü olabilecek bireyleri örnekleme dahil ettiklerinde başvurduğu bir yöntemdir (Johnson ve Christensen, 2014). Çalışma kapsamında AFA için 127 (Kadın= 80, Erkek= 47), DFA için 138 (Kadın= 82 ve Erkek =56) olmak üzere toplam 265 kişiye ulaşılmıştır. AFA örnekleminde katılımcıların yaş aralığı 19-47 arasındadır (M= 27.74, SD= 7.71). DFA örneklemini oluşturan grubun yaş aralığı ise 18-55 arasındadır (M= 25.72, SD= 6.40). Çalışma grubunun tamamına bakıldığında büyük bir bölümünün (%76.2) ön lisans-lisans mezunu olduğu görülmüştür. Bununla beraber katılımcıların 177'si (%66.8) evli, 88'i (%33.2) ise bekâr olduğunu belirtmiştir.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu: Katılımcılardan bazı demografik bilgileri almak amacıyla hazırlanan formda cinsiyet, yaş, medeni hal, mezuniyet durumu, kullanılan sosyal medya uygulamaları ve günlük sosyal medya kullanım süresi ile ilgili sorulara yer verilmiştir.

Siber Stalklama (Cybersalking) Ölçeği: Ölçek, Silva Santos vd., 2021 tarafından geliştirilmiştir. Yetişkin bireylere dönük geliştirilmiş olan ölçeğin deneme formu 15 maddeden oluşmakta ve 5'li Likert tipindedir. Ölçeğin son hali ise tek boyutlu 10 maddeden oluşmaktadır. Nihai formunda ölçek maddelerinin faktör yüklerinin .43-.71 arasında değiştiği, ölçeğin iç tutarlık katsayısının ise .86 olduğu belirtilmektedir.

Verilerin Analizi

Ölçeğin geçerliğini ortaya koymak adına açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör (AFA, DFA) analizinden, güvenirlik için ise iç tutarlık ve iki yarı test güvenirligi katsayılarından yararlanılmıştır. AFA'da temel bileşenler metodu, DFA'da ise maksimum olasılık tekniği kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. AFA analizinin gerçekleştirilmesi için bazı varsayımların sağlanmış olması gerekmektedir. Gürbüz ve Şahin (2018) bunları ölçümlerin en az eşit aralıklı olması, normal dağılım, değişkenler arasındaki ilişkilerin doğrusallığı, her faktör altında en az 3 değişkenin bulunması, yeterli örneklem büyüklüğü şeklinde sıralamıştır. Mevcut çalışmada bu varsayımlar karşılanmaktadır. Bununla beraber analizlerin gerçekleştirilebilmesi için çok değişkenli normallik varsayımının sağlanmış olması gerekmektedir. Kline (2023) normalliğin şiddetli bir şekilde sağlanmadığını ortaya koyan evrensel bir basıklık ve çarpıklık değerinin olmadığını belirtmektedir. İlave olarak çarpıklık indeksinin 10'un, basıklık indeksinin ise 3'ün üzerinde olmasının verilerin normal dağılmadığına işaret edebileceğine vurgu yapmaktadır. Mevcut çalışmada çok değişkenli normallik için yapılan analizler neticesinde elde edilen değerlerin bu sınıra uyduğu tespit edilmiştir (basıklık=2.90 / çarpıklık=8.05). İlgili analizler SPSS 23.0 ve AMOS 20.0 paket programları ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde ölçek geçerliğini ortaya koymak adına gerçekleştirilen açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi, güvenilirlik için hesaplanan iç tutarlılık ve iki yarı test katsayı sonuçlarına yer verilmiştir.

Açımlayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Ölçeğin faktör yapısını incelemek amacıyla ulaşılmaması gereken örneklem sayısına ilişkin farklı görüşler mevcuttur. Ölçekte bulunan madde sayısının 5 (Bryman ve Cramer, 2001) ya da 10 katı (Kline, 1994) kadar örneklem sayısına ulaşmak genel kabul görüşü olarak değerlendirilebilir. Siber Stalklama Ölçeği'nde 10 madde bulunması ve AFA için 127 kişiden veri toplanmış olması göz önünde bulundurulduğunda, mevcut çalışma kapsamında AFA için örneklem büyüklüğünün yeterli olduğu söylenebilir. Örneklem büyüklüğü için bakılması önerilen bir diğer değer ise Kaiser-Meyer-Olkin Measure (KMO) örneklem yeterlik ölçütüdür. Tabachnick ve Fidell (2013) bu değer için .60 ve üstünde olmasının örneklem için yeterli olduğuna işaret ettiğini belirtmektedir. Yapılan analiz neticesinde mevcut çalışmada KMO değerinin .83 olduğu tespit edilmiştir. Hesaplanan bu değer de örneklem büyüklüğünün AFA için yeterli olduğunu ortaya koymaktadır. Barlett küresellik testinin anlamlı olması ise ($X^2(45) = 336.549, p < .001$) maddeler arası korelasyon ilişkilerinin faktör analizi için uygun olduğunu ortaya koymaktadır. Siber Stalklama ölçeğinin AFA sonuçları Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Siber Stalklama Ölçeği AFA Sonuçları

Madde Numarası	Ortak Varyans (Extraction)	Faktör Yüğü	Özdeğer (Eigenvalue)	Açıklanan Toplam Varyans
19	.64	.80	3.765	37.653
16	.62	.79		
17	.53	.73		
15	.46	.68		
14	.33	.57		
12	.29	.54		
I10	.29	.54		
13	.21	.46		
I11	.20	.45		
18	.20	.44		

Tablo 1 üzerinden ortak varyans değerleri incelendiğinde her bir maddenin açıkladığı en düşük toplam varyansın .20 olduğu görülmektedir. Alanyazında bu değeri .20'den düşük olan maddelerin ölçek formundan çıkarılması önerilmektedir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel., 2013). Mevcut çalışmada .20 ve üzerinde olduğu için bu bağlamda herhangi bir maddenin çıkarılması gerekmemektedir. Faktör yükleri incelendiğinde ise değerlerin .44 ile .80 arasında değiştiği görülmektedir. Tabachnick ve Fidel (2013) bu değer için en az .32 olması gerektiğini belirtmektedir. Bunun yanı sıra alanyazında .3-.5 arasının düşük, .5-.6 arasının iyi, .6-.7 arasının yüksek, .7 ve üzerindeki yüklerin ise mükemmel faktör yükü olarak sınıflandırılabilmesi belirtilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Mevcut çalışma bu kapsamda değerlendirildiğinde 3 maddenin (1, 3, 8) düşük, 3 maddenin (2, 4, 10) iyi, 1 maddenin (5) yüksek, 3 maddenin (6, 7, 9) ise mükemmel düzeyde faktör yüküne sahip olduğu söylenebilir. Tek faktörlü olan ölçeğin açıkladığı toplam varyans ise %37.65 olarak hesaplanmıştır. Streiner (1994) tek faktörlü ölçeklerin açıkladığı toplam varyansın en az %30 olması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda değerlendirme yapıldığında ölçeğin açıkladığı toplam varyansın alt sınırın üzerinde bulunduğu görülmektedir.

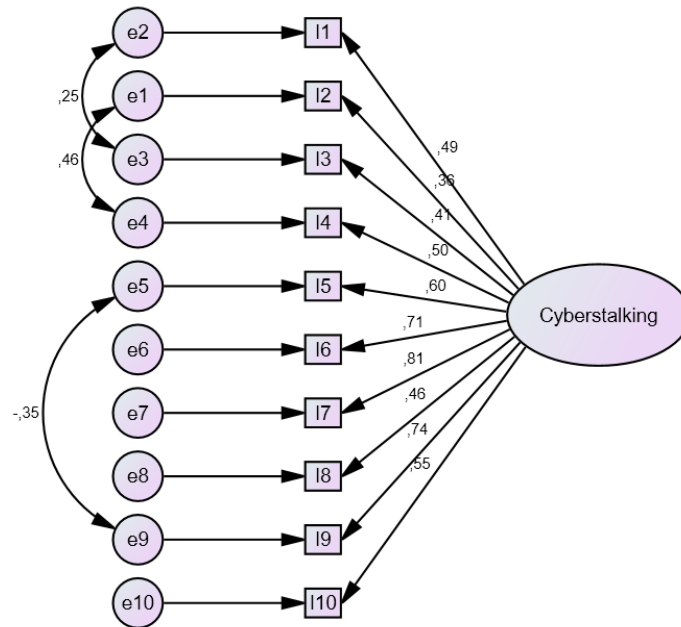
Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Bulgular

Siber Stalklama Ölçeği'ne uygulanan AFA sonucunda elde edilen yapının uygunluğunu ortaya koymak için AMOS 20.0 paket programı ile birinci düzey DFA gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda sonuçları değerlendirebilmek adına model uyum indeks değerleri incelenmiştir. Birinci düzey DFA sonucunda 10 madde tek faktörden oluşan yapının model uyumuna ilişkin ki-kare değeri ($X^2/df = 1.638$) olarak hesaplanmıştır ($X^2 = 52.415, df = 32$). Alanyazında bu değerin 3'ten (Gürbüz ve Şahin, 2018) veya 2.5'ten (Kline, 2023) düşük olması uyumun mükemmel olduğunu göstermektedir. Birinci düzey DFA'ya ilişkin uyum indeks değerleri ve alanyazın ışığında sonuç değerlendirmeleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Birinci Düzey DFA'ya ilişkin Bulgular

İndeks	Mükemmel Uyum Ölçütü	Kabul Edilebilir Uyum Ölçütü	Bulgu	Sonuç
X ² /df	0-2.5	2.5-3	1.64	Mükemmel
RMSEA	≤.05	≤.08	.068	Kabul edilebilir
RMR	≤.05	≤.08	.080	Kabul edilebilir
SRMR	≤.05	≤.08	.056	Kabul edilebilir
NNFI	≥.95	≥.90	.93	Kabul edilebilir
CFI	≥.95	≥.90	.95	Mükemmel
IFI	≥.95	≥.90	.95	Mükemmel
GFI	≥.90	≥.85	.93	Mükemmel
AGFI	≥.90	≥.85	.89	Kabul edilebilir

Tablo 2'de sunulan uyum iyiliği indeksleri, X²/df, CFI, IFI ve GFI değerlerinin mükemmel uyum sergilediğini; RMSEA, RMR, SRMR, NNFI ve AGFI değerlerinin ise kabul edilebilir uyum düzeyine sahip olduğunu göstermektedir (Schumacker ve Lomax, 2004; Seçer, 2015).

CMIN=52,415; DF=32; CMIN/DF=1,638; RMSEA=.068; CFI=.948; GFI=.934

Şekil 1. Siber Stalklama Ölçeği'ne ilişkin Path Diyagramı

Şekil 1 incelendiğinde, maddelerin faktörle ilişkisini gösteren standardize edilmiş katsayıların .36 ile .81 arasında değiştiği ve hepsinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

Güvenirlik Analizleri

Ölçeğin güvenilirliğinin ortaya konması amacıyla AFA ve DFA verileri ile ayrı ayrı iç tutarlık ve iki yarı test katsayılarına bakılmıştır. Yapılan analiz sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Birinci Düzey DFA'ya ilişkin Bulgular

Faktör	İç Tutarlık (Cronbach Alpha)		İki Yarı Test (Spearman-Brown)	
	AFA	DFA	AFA	DFA
Siber Stalklama	.81	.83	.77	.76

Tablo 3 incelendiğinde, AFA ve DFA için iç tutarlık katsayılarının sırasıyla .81 ve .83 olduğu, iki yarı test güvenilirlik katsayılarının ise .77 ve .76 olduğu görülmektedir. Gürbüz ve Şahin (2018) güvenilirlik için .70'in referans olduğunu ölçek geliştirme çalışmalarında ise bu değer .60'a çekilebileceğini belirtmektedir. Mevcut çalışmada bütün değerlerin .70'in üzerinde olduğu görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve neriler

Bu alışmada, Silva Santos vd. (2021) tarafından geliştirilen Siber Stalklama leği'nin Türk rneklemindeki yapının geçerlik ve güvenirliği incelenmiştir. Geçerlik çalışmalarında açımlayıcı ve doğrulamalı faktör analizleri, güvenirlik analizleri için ise iç tutarlık ve iki yarı test güvenirliği katsayısı hesaplama teknikleri kullanılmıştır.

Orijinal yapının Türk rneklemindeki geçerlik, öncelikle AFA ile incelenmiştir. Analiz sonucunda, elde edilen tek faktörün, toplam varyansın %37.65'ini açıkladığı görülmektedir. Streiner (1994) tek faktörlü lceklerin açıkladığı toplam varyansın en az %30 olması gerektiğini belirtmektedir. Bu bağlamda değerlendirme yapıldığında ölçeğin açıkladığı toplam varyansın alt sınırın üzerinde bulunduğu söylenebilir. Ayrıca elde edilen tek faktörlü yapının orijinal ölçek ile uyumlu olduğu görülmektedir. Bu bulgular, ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliliği için destekleyici niteliktedir. AFA sonrası farklı bir örneklem üzerinde yapılan DFA sonucunda, faktör yapısının veri ile iyi düzeyde uyum gösterdiği belirlenmiştir ($X^2/sd= 1.63$, CFI= .95, GFI= .93, AGFI= .89, RMSEA= .06, SRMR= .05). Çalışmada ele alınan uyum iyiliği indekslerinin iyi düzeyde uyum sağladığı söylenebilir (Seçer, 2015).

Geçerlik analizlerinden sonra ölçeğin faktör yapısının iç tutarlık kat sayıları AFA ve DFA örneklemlerinde ayrı ayrı hesaplanmış ve katsayılar sırasıyla .81 ve .83 olarak tespit edilmiştir. Bu bulgular doğrultusunda, ölçeğin yüksek düzeyde i tutarlığa sahip olduğu söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Ayrıca elde edilen değerlerin ölçeğin özgün formu ile tutarlı olduğu da söylenebilir. Mevcut çalışmada iki yarı test yönteminden de yararlanılmış ve ölçeğin tümüne ait güvenirlik katsayıları sırasıyla .77 ve .76 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan katsayıların .70'in üzerinde olması, ölçeğin güvenilir bir yapıya sahip olduğuna işaret etmektedir (Büyüköztürk vd., 2013).

Araştırma sonucunda, Siber Stalklama leği'nin Türk kültürü için geçerli ve güvenilir bir lme aracı olduğu ortaya konmuştur. Tek faktör ve 10 maddeden oluşan ölçekte yüksek puan alınması, siber stalklama davranışının da yüksek olduğuna işaret etmektedir. Son yıllarda, evrimii ortamlarda stalklama ile sıklıkla karşılaşılması ve birçok insanın bu eyleme maruz kalması, kavramın önemini artırmakta; güncel çalışmanın söz konusu eyleme dikkat çekmesi ve bu konuda daha fazla araştırma yapılmasına katkı sağlaması beklenmektedir. Ancak çalışmanın bazı sınırlıkları da bulunmaktadır. Bu çalışmadaki örneklem sayısı artırılarak daha büyük örneklemlerle araştırma yapılması önerilebilir. Buna ek olarak, evrimii ortamlarda çok fazla vakit geçiren ve sosyal medya platformlarını yoğun bir şekilde kullanan ergen örneklemlerinde de siber stalklama ile ilgili çalışmaların yapılması önerilebilir. Ayrıca geçerlik ve güvenirlik analizi olarak bu çalışmada yer verilmeyen ölçüt geçerliği, ölçüm değişmezliği ve test tekrar test güvenirlik analizleri gibi yöntemlerle sonraki araştırmalarda ölçeğin yapısı sınanabilir.

Etik Beyan

"Siber Stalklama leği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik alışması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Bayburt Üniversitesi Etik Kurulu'nun 20.07.2023 tarih ve E-82795991-020-143722 sayılı toplantısında alınmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci yazar makalenin giriş bölümünü, ikinci yazar yöntem ve bulgular bölümünü, üçüncü yazar ise tartışma sonuç öneriler bölümüne katkı sağlamıştır. Ayrıca üç yazar da izinlerin alınması, verilerin toplanması ve genel düzenlemenin yapılması süreçlerinde birlikte çalışmıştır.

Çatışma Beyanı

Çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar atışması söz konusu değildir.

Kaynakça

- Arıcak, O. T. (1999). *Grupla psikolojik danışma yoluyla benlik saygısı ve mesleki benlik saygısının geliştirilmesi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Başoğlu, U. D. ve Yanar, ř. (2017). Üniversite ğrencilerinin sosyal medya kullanım amaçları ve alışkanlıklarının belirlenmesi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 6-13. <https://dergipark.org.tr/en/pub/besbid/issue/33587/372669>

- Berry, M. J. ve Bainbridge, S. L. (2017). Manchester's Cyberstalked 18-30s: Factors affecting cyberstalking. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 4, 73-85. DOI: 10.14738/assrj.418.3680.
- Brady, P. Q., Nobles, M. R. ve Bouffard, L. A. (2017). Are college students really at a higher risk for stalking?: Exploring the generalizability of student samples in victimization research. *Journal of Criminal Justice*, 52, 12–21. DOI: 10.1016/j.jcrimjus.
- Bryman, A. ve Cramer, D. (2001). *Quantitative data analysis with SPSS release 10 for Windows*. Routledge.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, A. K., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. baskı). Pegem Akademi.
- Cavezza, C. ve McEwan, T. E. (2014). Cyberstalking versus off-line stalking in a forensic sample. *Psychology, Crime & Law*, 20, 955-970. DOI: 10.1080/1068316X.2014.893334.
- Çokol, E. (2020). Kuşak çatışmaları ekseninde z kuşağının dili. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 8(2), 404-419. DOI: 10.29228/ijlet.43454
- Duntley, J. D. ve Buss, D. M. (2012). The evolution of stalking. *Sex Roles*, 66(5), 311-327. DOI: 10.1007/s11199-010-9832-0.
- Fisher, B. S., Coker, A. L., Garcia, L. S., Williams, C. M., Clear, E. R. ve Cook-Craig, P. G. (2014). Statewide estimates of stalking among high school students in Kentucky: Demographic profile and sex differences. *Violence Against Women*, 20(10), 1258e1279. DOI: 10.1177/1077801214551574.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E. ve Hyun, H. H. (2015). *How to design and evaluate research in education* (9. ed.). Mc Graw Hill Education.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe, yöntem, analiz* (5. baskı). Seçkin Yayınları.
- Haron, H. ve Yusof, F. B. (2010). Cyber stalking: The social impact of social networking technology. 2010 *International Conference on Education and Management Technology* (pp. 237-241).
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Eğitim araştırmaları: Nicel, nitel ve karma yaklaşımlar* (4. baskı). (S. B. Demir, Çev. Ed.) Eğiten Kitap.
- Kircaburun, K., Jonason, P. K. ve Griffiths, M. D. (2018). The dark tetrad traits and problematic social media use: The mediating role of cyberbullying and cyberstalking. *Personality and Individual Differences*, 135, 264-269. DOI: 10.1016/j.paid.2018.07.034.
- Kline, R. B. (1994). *An easy guide to factor analysis*. Routledge.
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling* (5th ed.). New York: The Guilford Press.
- March, E., Litten, V., Sullivan, D. H. ve Warde, L. (2020). Somebody that I (used to) know: Gender and dimensions of dark personality traits as predictors of intimate partner Cyberstalking. *Personality and Individual Differences* 163, 1-6. DOI: 10.1016/j.paid.2020.110084
- Schumacker, R. E. ve Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling*. Psychology Press.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile pratik veri analizi*. Anı Yayıncılık.
- Sheridan, L. P. ve Grant, T. (2007). Is cyberstalking different? *Psychology, Crime and Law*, 13(6), 627e640. DOI: 10.1080/10683160701340528.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L. ve Strauss, C. (2015). Stalking in college student dating relationships: A descriptive investigation. *Journal of Family Violence*, 30(7), 935-942. DOI: 10.1007/s10896-015-9717-7
- Short, E., Guppy, A., Hart, J. A. ve Barnes, J. (2015). The impact of cyberstalking. *Studies in Media and Communication*, 3, 23–37. DOI: 10.11114/smc.v3i2.970.
- Silva Santos I. L., Pimentel, C.E. ve Mariano, T. E. (2021). Cyberstalking scale: development and relations with gender, FOMO and social media engagement. *Current Psychology*, 42(6), 4802-4810. DOI: 10.1007/s12144-021-01823-3.
- Smoker, M. ve March, E. (2017). Predicting perpetration of intimatepartner cyberstalking: Gender and the dark tetrad. *Computers in Human Behavior*, 72, 390-396. DOI: 10.1016/j.chb.2017.03.012.
- Spitzberg, B. H. ve Cupach, W. R. (2007). The state of the art of stalking: Taking stock of the emerging literature. *Aggression and Violent Behavior*, 12(1), 64-86. DOI: 10.1016/j.avb.2006.05.001.
- Statista. (2023). Social media-Statistics & Facts. <https://www.statista.com/topics/1164/social-networks/>
- Storey, J. E., Hart, S. D., Meloy, J. R. ve Reavis, J. A. (2009). Psychopathy and stalking. *Law and Human Behavior*, 33(3), 237e246. DOI: 10.1007/s10979-008-9149-5.
- Streiner, D. L. (1994). Figuring out factors: The use and misuse of factor analysis. *Canadian Journal of Psychiatry*, 39(3), 135-140.
- Şenses, Ö. ve Aydoğdu Karaaslan, İ. (2022). Sosyal medyada stalklamak üzerine yapılan bir araştırma. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(11), 1527-1543. <https://www.sobibder.org/index.php/sobibder/article/view/339/321>
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson Education.
- Tokunaga, R. S. (2016). Interpersonal surveillance over social network sites. *Journal of Social and Personal Relationships*, 33, 171–190. DOI: 10.1177/0265407514568749.

EXTENDED ABSTRACT

The use of social media has become widespread rapidly in recent years and has become one of the indispensable parts of daily life. Although privacy carries many risks in terms of exponential growth and security, it is an inevitable fact that the demand for social media platforms is increasing day by day. Thanks

to functions such as location reporting and tagging in social media shares, information about where a person goes and how often is reached and it is easier for users to follow each other. Similar to traditional tracking, online tracking; controlling, manipulating, and coercing the person leads to negative actions, such as frequent observation and persistent communication. With the development of technology and the increase in online communication opportunities, it is thought that cyberstalking tendencies will also increase. Motivations such as having information about the victim, constantly communicating, and accessing their personal information further increase the likelihood of cyberstalking. Cyberstalking; It is defined as following another person using various electronic means of access and communication and tracing their behavior. People who are exposed to cyberstalking are noted to experience depression and anxiety, changes in their sleeping and eating patterns, and significant negative psychological, social, and physical consequences. It is also noted that victims of cyber stalking are also more likely to experience post-traumatic stress disorder. In this direction, it can be considered as a need to consider the concept of cyberstalking in detail and to draw attention to this concept. For this reason, in the current research, it is aimed to adapt a measurement tool developed in this regard to Turkish culture and to make validity and reliability analyzes. The study was started by obtaining the necessary permissions. Within the scope of the study, a total of 265 people were reached, 127 for EFA (Female = 80, Male = 47) and 138 for CFA (Female = 82 and Male = 56). The age range of the participants in the EFA sample was 19-47 (M= 27.74, SD= 7.71); The age range of the group constituting the CFA sample was between 18-55 years (M= 25.72, SD= 6.40). In the study, Personal Information Form and Cyberstalking Scale were used as data collection tools. In this part of the study, exploratory and confirmatory factor analysis, internal consistency calculated for reliability and two semi-test coefficient results performed to reveal the validity of the scale are included. As a result of the EFA, it is seen that the lowest total variance explained by each item is .20. When the factor loads are examined, it is noticeable that the values vary between .44 and .80. In the current study, it can be said that 3 items (1, 3, 8) have a low factor, 3 items (2, 4, 10) have a good value, 1 item (5) has a high level of factor, and 3 items (6, 7, 9) have an excellent level of factor load. The total variance explained by the single-factor scale was calculated as 37.65%. To demonstrate the suitability of the structure obtained as a result of EFA was carried out at the first level. In this context, model fit index values were examined in order to evaluate the results. As a result of the first-level CFA, the chi-square value of the model fit of the structure consisting of 10 items and a single factor was calculated as $(\chi^2)/df = 1.638$ ($\chi^2=52.415$, $df=32$). These findings show that the item compatibility index is excellent. As a result of the research, it has been revealed that the Cyberstalking Scale is a valid and reliable measurement tool for Turkish culture. A high score on the scale consisting of a single factor and 10 items indicates that cyberstalking behavior is also high. In recent years, the frequent encounter with stalking in online environments and the fact that many people are exposed to this action increases the importance of the concept; The current study is expected to draw attention to this action and contribute to further research on this topic. However, the study has some limitations. It may be recommended to increase the number of samples in this study and to conduct research with larger samples. In addition, it may be advisable to conduct studies on cyber stalking in samples of adolescents who spend a lot of time online and use social media platforms intensively. In addition, the structure of the scale can be tested in subsequent researches with methods such as criterion validity, measurement invariance and test retest reliability analyzes that are not included in this study as validity and reliability analysis.